

Nr 6.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till stadga om ersättnings utgående för riksdagsmannauppdragets fullgörande; given Stockholms slott den 27 januari 1933.

Under åberopande av bifogade i statsrådet hållna protokoll vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att, under förutsättning att ändring i riksdagsordningen i överensstämmelse med ett av riksdagen såsom vilande till vidare grundlagsenlig behandling antaget förslag till ändrad lydelse av §§ 12, 23, 38 och 50 riksdagsordningen varder i grundlagsenlig ordning beslutad, antaga bilagda förslag till stadga om ersättnings utgående för riksdagsmannauppdragets fullgörande.

GUSTAF.

K. Schlyter.

Förslag

till

stadga**om ersättnings utgående för riksdagsmannaupdragets fullgörande.**

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

För lagtima riksdag fastställt arvode till riksdagsman utbetalas i efterskott med en tiondel var femtonde dag, räknat från riksdagens början. Vid urtima riksdag utbetalas i efterskott var femtonde dag, räknat från riksdagens början, hälften av det för sådan riksdag fastställda arvodesbeloppet för månad.

Dag för utbetalning må jämkas efter ty med hänsyn till infallande helg eller eljest provas lämpligt.

2 §.

Upplöser Konungen lagtima riksdag innan den varit fyra månader tillsammans, äger riksdagsman för den tid riksdagen varat åtnjuta arvode med ett belopp motsvarande, för månad räknat, en fjärdedel av det arvode som eljest skolat för riksdagen utgå.

3 §.

Tillträder riksdagsman sin befattning eller avgår riksdagsman under pågående riksdag, äger han uppbära allenast vad av arvodet för riksdagen med tillämpning av den i 1 § första stycket angivna grund belöper å den tid han innehåft uppdraget.

4 §.

Riksdagsman som icke i rätt tid inställer sig vid riksdag skall, där ej på grund av sjukdom eller annat laga förfall ledighet beviljas honom, vara förlustig vad av arvodet för riksdagen med tillämpning av den i 1 § första stycket angivna grund belöper å den tid han utebliver.

5 §.

Varder riksdagsman av sjukdom hindrad att deltaga i riksdagsgöromålen, undfår han oavkortat arvode under sammanlagt högst två månader men skall för tid därutöver vidkännas avdrag å arvodet med en tredjedel av vad eljest med tillämpning av den i 1 § första stycket angivna grund skolat för samma tid utgå.

6 §.

För resa till och från riksdag är riksdagsman berättigad till resekostnads- och traktamentsersättning. Dock utgår traktamentsersättning icke för dag, för vilken arvode enligt 1 § första stycket beräknas utgå.

Besöker riksdagsman under lagtima riksdag efter beviljad ledighet hemorten, äger han åtnjuta resekostnadsersättning, dock högst för fem resor fram och åter.

Resekostnads- och traktamentsersättning utgå i enlighet med bestämmelserna i gällande allmänna resereglemente, varvid riksdagsman skall anses tillhöra högsta rese- och traktamentsklass.

7 §.

Utbetalning av arvode och ersättning varom i denna stadga förmäles ombesörjes av fullmäktige i riksgäldskontoret, vilka ock, efter samråd med kamrarnas talmän, meddela närmare bestämmelser angående utbetalningen.

Denna stadga träder i kraft den dag, då det vilande förslaget till ändrad lydelse av §§ 12, 23, 38 och 50 riksdagsordningen, efter att hava av riksdagen antagits, varder av Konungen gillat. Arvode för den efter ikraftträdandet återstående tiden av då pågående riksdag skall utgå med så stor del av arvodet för hel riksdag enligt de nya bestämmelserna som, därest riksdagstiden räknas till 140 dagar från riksdagens början, belöper på det antal dagar vilka efter ikraftträdandet återstå av nämnda tid.

---

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 27 januari 1933.*

N ä r v a r a n d e:

Statsministern HANSSON, statsråden UNDÉN, NOTHIN, SCHLYTER, WIGFORSS,
VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Efter gemensam beredning med cheferna för finans- och ecklesiastikdepartementen anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Schlyter, riksdagens skrivelse den 20 maj 1932, nr 217, samt anför:

»Jämlikt den nuvarande lydelsen av § 12 riksdagsordningen åtnjuter ledamot av första kammaren, som icke är bosatt å ort där riksdag hålles, av statsmedel ersättning för resekostnad till och från riksdagen samt i dagtraktamente under riksdagen 32 kronor, vilket dagtraktamente dock ej må överstiga sammanlagt 4,500 kronor. Ledamot, som under lagtima riksdag efter beviljad ledighet besöker hemorten, äger att av statsmedel undfå ersättning för därav föranledd resekostnad, dock högst för två resor fram och åter. Ledamot, som är bosatt å ort där riksdag hålles, undfår i dagtraktamente 24 kronor, vilket dagtraktamente dock ej må överstiga sammanlagt 3,400 kronor. Ledamot, som icke i rätt tid inställer sig vid riksdagen, skall vara förlustig dagtraktamente för varje dag han uteblir. Vad § 12 i nu nämnda hänseenden innehåller i fråga om ledamot av första kammaren gäller enligt § 23 jämväl beträffande ledamot av andra kammaren. Enligt samma grunder beräknas jämlikt § 50 även den ersättning, som tillkommer ledamot av utrikesnämnden för inställelse vid sammanträde, då riksdagen ej är samlad.

I proposition den 11 mars 1932, nr 195, framlades förslag till ändrad lydelse av § 12 riksdagsordningen, innebärande dels en nedsättning av dagtraktamentets belopp till 25 kronor för ledamot av riksdagen, som icke är bosatt å riksdagsorten, och till 17 kronor för annan ledamot samt en motsvarande minskning av maximiarvodena till 3,500 kronor resp. 2,400 kronor, dels ock en ökning av antalet fria resor till hemorten under lagtima riksdag från två till fem resor fram och åter.

I utlåtande (nr 23) i anledning av propositionen anslöt sig konstitutionsutskottet till den i propositionen uttalade uppfattningen, att arvudet borde sänkas, men stannade vid ett något högre arvodesbelopp än det av Kungl. Maj:t

föreslagna. Utskottet förklarade sig i stället vilja möjliggöra ytterligare besparingar genom avdrag å arvodet i vissa fall. Rörande sättet för arvodets beräkning förordade utskottet en återgång till vad som gällde före 1918 års grundlagsändring så till vida, att ersättning vid lagtima riksdag borde utgå i form av fast arvode. Utskottet tillstyrkte förslaget om ökning av antalet fria hemresor samt framhöll såsom lämpligt, att bestämmelserna om reseersättning gäves en sådan formulering, att dagtraktamente finge utgå för resa till och från riksdagen vid dess början och slut, då arvode icke, i motsats till vad förhållandet vore vid hemresa under pågående riksdag, åtnjötes.

Utskottet förklarade sig vidare anse, att de grundläggande bestämmelserna angående arvode och reseersättning, vilka sedan gammalt haft sin plats i grundlagen, även i fortsättningen borde kvarstå där. Men då ett grundlagsstadgande i förevarande ämne icke lämpligen kunde göras alltför detaljerat, hade utskottet funnit det önskvärt, att detsamma kompletterades av föreskrifter i en av Konungen och riksdagen samfällt beslutad stadga, som angäve de villkor under vilka och innehölle de särskilda föreskrifter i enlighet med vilka arvode och reseersättning skulle utgå. Prövningen av frågor rörande denna särskilda stadga syntes med hänsyn till stadgans statsrättsliga karaktär böra bero av Konungen och riksdagen gemensamt och falla inom området för konstitutionsutskottets behörighet. Stadgan torde böra hänföras till de i § 38 mom. 1 riksdagsordningen uppräknade stadgar och föreskrifter, i fråga om vilka konstitutionsutskottet hade obegränsat initiativ.

Riksdagen antog därefter såsom vilande för vidare grundlagsenlig behandling ett av utskottet i överensstämmelse med nu angivna grunder upprättat förslag till ändrad lydelse av §§ 12, 23, 38 och 50 riksdagsordningen. Enligt detta förslag äger ledamot av riksdagen av statsmedel åtnjuta arvode och reseersättning under de villkor och i enlighet med de särskilda föreskrifter, som meddelas i en av Konungen och riksdagen samfällt beslutad stadga om ersättnings utgående för riksdagsmannauppsdragets fullgörande, vilken stadga hänföres till de i § 38 mom. 1 riksdagsordningen uppräknade stadgar och föreskrifter. I övrigt skall enligt förslaget i riksdagsordningen upptagas allenast följande föreskrifter i ämnet. För lagtima riksdag, som ej enligt § 5 riksdagsordningen upplöses, innan den varit fyra månader tillsammans, så ock för sådant senare sammanträde av lagtima riksdag, som i § 5 avses, utgår arvode till ledamot av riksdagen, som är bosatt å ort där riksdag hålles, med tre tusen kronor samt till annan riksdagens ledamot med fyra tusen kronor. Vid urtima riksdag utgår till ledamot av riksdagen för den tid riksdagen är samlad arvode med ett belopp motsvarande, för månad räknat, en fjärdedel av det för lagtima riksdag utgående arvodet, dock högst med nämnda arvodes hela belopp. Ledamot av riksdagen åtnjuter ersättning för resa till och från riksdagen. Besöker ledamot under lagtima riksdag efter beviljad ledighet hemorten, äger han jämväl undfå ersättning för därav föranledd resekostnad, dock högst för fem resor fram och åter. Till ledamot av utrikesnämnden utgår för inställelse vid sammanträde, då riksdagen ej är samlad, ersättning enligt de för urtima riksdag bestämda grunder.

I sammanhang härmed beslöt riksdagen, likaledes i enlighet med hemställan av utskottet, hos Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville för 1933 års riksdag framlägga förslag till stadga om ersättnings utgående för riksdagsmannauppsdragets fullgörande, att träda i kraft under förutsättning att ändring i riksdagsordningen i överensstämmelse med det vilande förslaget bleve beslutad.

I den med föranledande härav den 20 maj 1932 avlåtna, av mig nyss anmälda skrivelsen har riksdagen angivit några av de ämnen, som enligt riksdagens mening lämpligen borde eller kunde göras till förmål för reglering i stadgan. Härom uttalas i skrivelsen följande:

I stadgan bör inflyta en föreskrift motsvarande den nu i grundlagen uttryckta regeln, att riksdagsman, som icke i rätt tid inställer sig vid riksdagen, skall gå förlustig den honom eljest för samma tid tillkommande delen av arvode. I viss anslutning till vad som gällde redan enligt riksdagsordningen i dess ursprungliga lydelse, enligt vilken ersättning utgick i form av fast arvode, böra vidare bland bestämmelserna om villkoren för rätt att uppbära fullt arvode upptagas föreskrifter om att från arvodesbeloppet skall göras visst avdrag för det fall, att riksdagsman avgår från sin befattning, innan riksdagen varit samlad fyra månader, eller att Konungen upplöser riksdagen, innan så lång tid av dess sammanträde förflutit. Härjämte synes böra införas föreskrifter om att riksdagsman, som utan erhållen ledighet eller utan anmält, behörigen styrkt laga förfall avhåller sig från riksdagsgöromålen, skall mista den del av arvodet, som belöper på samma tid. Vidare torde det böra tagas under övervägande, huruvida bestämmelser böra införas därom, att riksdagsman, som är hindrad deltaga i riksdagsgöromålen för fullgörande av annat offentligt uppdrag, för vilket ersättning utgår, skall avstå viss del av arvodet. Dessutom bör undersökas, om särskilda föreskrifter kunna givas för det utomordentliga fall, att riksdagsman, i trots av att det löpande riksdagsarbetet fullbordats, ändock icke avslutas, utan riksdagsmännen efter någon tid kallas till huvudstaden för sammanträde i kamrarna. I stadgan bör även angivas den tid (t. ex. såsom för närvarande var femtonde dag), vid vilken lämplig del av arvodet bör utbetalas. Det torde i samband härmed även förtjäna tagas under övervägande, huruvida med sista utbetalning bör anstå tills riksdagens beslut rörande statsreglering blivit fattat. I stadgandet torde ock böra införas föreskrifter, som ersätta nu gällande mindre tillfredsställande regler angående reseersättning för färd till och från riksdagen samt under riksdagen till hemorten och åter och för resekostnadens beräkning i båda fallen fastställas samma grunder.

Efter verkställd utredning har nu upprättats ett förslag till *stadga om ersättnings utgående för riksdagsmannauppsdragets fullgörande*. I förslaget hava upptagits bestämmelser om terminer för utbetalande av riksdagsarvode, om beräkning av arvode för lagtida riksdag som upplöses innan den varit fyra månader tillsammans, om avdrag å arvodet för vissa fall och om reseersättning.

Innan emellertid närmare redogöres för förslagets bestämmelser, torde böra erinras om det i riksdagens skrivelse angivna spörsmålet, huruvida särskilda föreskrifter kunna givas för det utomordentliga fall att riksdagen, i trots av att det löpande riksdagsarbetet fullbordats, ändock icke avslutas, utan riksdagsmännen efter någon tid kallas till riksdagsorten för sammanträde. Onekligen vore det rimligt att särskild ersättning beräknades för dylikt fall. Emel-

lertid synas bestämmelser i detta ämne icke kunna meddelas utan ändring i den såsom vilande antagna grundlagstexten. Ordalagen i mom. 1 av det vilande förslaget till § 23 riksdagsordningen lära svårligen kunna åberopas till stöd för att i stadgan införa bestämmelser, vilka möjliggöra ett överskridande av de i efterföljande moment av grundlagsparagrafen angivna fasta arvodena och däri medgivna rätt till ersättning. Man torde således vara nödsakad att avstå från att i stadgan inarbeta föreskrifter i nu angivna hänseende.

Rörande förslagets särskilda bestämmelser må nämnas följande:

1 §.

I denna paragraf behandlas frågan om riksdagsarvodets uppdelning på betalningsterminer.

Det vilande grundlagsförslaget innebär, såsom utskottet framhållit, ett frångående av anordningen, att arvodet skall utgå i form av dagtraktamente med bestämt maximibelopp, och en återgång till det före 1918 års grundlagsändring tillämpade systemet med fast arvode för lagtima riksdag. Då tidslängden för sådan riksdags sammanträde lika litet som tiden för en urtima riksdag kan på förhand beräknas, bör såsom utgångspunkt för bestämmande av betalningsterminer i första hand fastslås lämplig tidslängd å vilken arvodet skall uppdelas. De nu gällande maximibeloppen för dagtraktamente äro beräknade för en riksdagstid av ungefär 140 dagar, eller t. o. m. den 29 maj när riksdagen börjar den 10 januari. Emellertid har erfarenheten från de senaste åren visat att riksdagsarbetet vid lagtima riksdag varat längre tid. Sålunda har under de tio sista åren statsregleringsbeslutet fattats ett år den 5, två år den 6, tre år den 7, övriga år resp. den 11, 12, 13 och 17 juni samt avslutning skett en eller annan dag efter statsregleringsbeslutets fattande. Riksdagsmännen hava då icke fått uppbära något arvode för sista delen av sessionen. Ett sådant förhållande är påtagligen ur flera synpunkter olämpligt. Den tid under vilken arvode enligt de nya bestämmelserna skall anses löpa synes fasthelt böra så avvägas, att arvode i allmänhet åtnjutes intill riksdagsarbetets slut. Ur denna synpunkt har tiden ansetts lämpligen kunna bestämmas till 150 dagar. Häremot kan ej anmärkas att anordningen skulle motverka ett önskvärt påskyndande av riksdagsarbetet, då nämligen enligt det vilande grundlagsförslaget — i motsats till vad nu gäller — fullt arvode utgår hur tidigt än riksdagsarbetet slutföres.

Med nu angivna utgångspunkt har arvodet för lagtima riksdag i förslaget fördelats på 150 dagar så, att en tiondel av arvodet — 300 resp. 400 kr. — utbetalas i efterskott var femtonde dag. Det beträffande urtima riksdag för månad beräknade arvodesbeloppet har synts lämpligen böra på det sätt uppdelas, att halva månadsbeloppet uppbäres i efterskott var femtonde dag. I paragrafen har slutligen uttalats den regeln, att dagen för utbetalningen av de olika delbeloppen må kunna jämkas efter ty med hänsyn till infallande helg eller eljest prövas lämpligt. I sakens natur ligger att när riksdag avslutas före

utgången av sista utbetalningsterminen, allt vad som då återstår oguldet utbetalas senast vid denna tidpunkt.

I sin skrivelse har riksdagen framkastat tanken att låta med sista utbetalningen anstå tills riksdagen fattat beslut om statsregleringen. Med den nu föreslagna anordningen, varigenom den tid på vilken arvodet uppdelas utsträcker till 150 dagar, lär emellertid — särskilt vid den inknappning av påskferierna, som förutsatts i samband med utökning av antalet fria hemresor — en bestämmelse i den av riksdagen antydda riktningen icke vara erforderlig.

2 §.

I denna paragraf har reglerats den reducering i det fasta arvodet för lagtima riksdag, som förutsatts skola ske då riksdagen enligt § 5 riksdagsordningen upplöses innan den varit fyra månader tillsammans. Före 1918 års grundlagsändring, då fast arvode utgick för lagtima riksdag, gällde i detta fall — liksom vid riksdagsmans avgång innan riksdagen varit fyra månader tillsammans ävensom vid urtima riksdag och vid sådant senare sammanträde av lagtima riksdag, som i § 5 riksdagsordningen avses — att dagtraktamente utgick med 10 kronor eller det belopp för dag, efter vilket det då gällande fasta riksdagsarvodet var beräknat. I anslutning till den princip, som legat till grund för detta stadgande, kunde ifrågasättas, att riksdagsman i nu förevarande fall skulle äga uppbära allenast den del av det för riksdagen fastställda arvodet, som belöpte på tiden före riksdagsupplösningen. Emellertid må bemärkas att riksdagsupplösning, som är en av den enskilde riksdagsmannens initiativ oberoende åtgärd, kan tänkas rubba dispositioner, vilka vidtagits med tanke på en längre session. Det synes därför rimligt, att den behållna delen av arvodet bestämmes till ett något högre belopp än nyss ifrågasatts. Lämpligen kan detta ske på det sätt, att riksdagsman för tiden före upplösningen får uppbära ett efter grunderna för urtima riksdag beräknat arvode. Om riksdagsupplösning sker först när sessionen varat inemot fyra månader, kommer visserligen ersättningen enligt dessa grunder att te sig ganska hög i jämförelse med det eljest för lagtima riksdag bestämda arvodet. Nämneda omständighet synes dock ej böra tillmätas avgörande betydelse. Har riksdagssessionen före upplösningen åter varit av ringa varaktighet, synes billigheten alldeles särskilt tala för att arvodet icke bestämmes alltför knappt.

3 §.

Denna paragraf avser det fall, då ledamot av riksdagen tillträder sin befattning under pågående riksdag eller avgår under samma tid. I anslutning till vad som gällde före 1918 års grundlagsändring beträffande riksdagsman, som avgår innan lagtima riksdag varit fyra månader tillsammans, föreslås, att allenast den del av arvodet utgår, som belöper på den tid vederbörande innehåft uppdraget. Enligt förslaget skall bestämmelsen tillämpas såväl vid lagtima som vid urtima riksdag och är vidkommande lagtima riksdag ej inkränkt till att gälla under de fyra första månaderna av riksdagstiden utan

avser hela den tid, under vilken arvode jämlikt 1 § första stycket utgår. Det synes nämligen vara mindre tilltalande att låta en ledamot, som exempelvis avgår närmast efter de fyra månadernas utgång, uppbära oavkortat arvode, under det övriga ledamöter måste för samma arvode fullfölja uppdraget eller tilläventyrs nödgas vidkännas avdrag därå.

4 §.

I § 12 riksdagsordningen i dess nuvarande lydelse upptages bestämmelse, att ledamot av riksdagen, som icke i rätt tid inställer sig vid riksdagen, går förlustig dagtraktamente för varje dag han uteblir. Denna bestämmelse lär i praxis icke hava uppfattats såsom en ovillkorlig regel, utan det torde — i varje fall på senare år — hava förfarits på sådant sätt att ledamot, som styrkt laga förfall för uteblivande vid riksdagens början, utbekommit oavkortat arvode. I överensstämmelse med denna praxis har förslaget 4 § avfattats.

5 §.

I denna paragraf behandlas frågan om avdrag å arvodet under frånvaro på grund av sjukdom. Till undvikande av alltför invecklade och i tillämpningen besvärliga bestämmelser synes en för alla fall enhetlig regel böra uppställas, och hava de olika synpunkter som här kunna komma i betraktande ansetts bäst kunna tillgodoses genom en bestämmelse, att oavkortat arvode utgår under en ledighet av sammanlagt högst två månader men att för tid därutöver avdrag göres med en tredjedel av vad eljest med tillämpning av den i 1 § första stycket angivna grund skolat för samma tid utgå.

I detta sammanhang må erinras att riksdagen i sin skrivelse ifrågasatt införandet av föreskrift om avdrag jämväl för det fall, att riksdagsman utan erhållen ledighet eller utan anmält, behörigen styrkt laga förfall avhåller sig från riksdagsgöromålen, ävensom till övervägande framlagt spörsmålet om avdrag, då riksdagsman är hindrad deltaga i riksdagsgöromålen för fullgörande av annat offentligt uppdrag, för vilket ersättning utgår.

Vad det förra fallet angår synes opåkallat att stadga avdrag för frånvaro från utskottsarbete. Härvid må erinras, att det ligger i riksdagspartiernas intresse att deltagandet i utskottsarbete och fördelningen av tjänstgöringen mellan ordinarie ledamöter och suppleanter ordnas så, att utskottsplatser icke stå tomma. Vad nu sagts är i viss mån tillämpligt jämväl å kammarsammanträdena. Utevaro från arbetsplena — från bordläggningssammanträden kan i förevarande hänseende helt bortses — lär i allmänhet vara av mera tillfällig art, varför ett stadgande om dylik avdragsgrund näppeligen skulle bliva av nämnvärd praktisk betydelse. En konsekvent tillämpning av ett sådant stadgande skulle kräva en redan i och för sig mindre tilltalande kontroll, som tillika kunde medföra orättvisa verkningar och i övrigt föranleda olägenheter och besvär, vilka icke stode i rimligt förhållande till ändamålet.

I det andra spörsmålet har riksdagen, såsom nyss antytts, icke uttalat någon bestämd mening utan inskränkt sig till att framhålla önskvärldheten av ett

överbäggande. Det kan också sättas i fråga, huruvida en bestämmelse om avdrag i förevarande fall lämpligen bör införas. Skulle så anses böra ske, borde rättvisligen avdrag ske jämväl vid frånvaro för utövande av innehavande befatning i statens tjänst. De offentliga uppdrag, om vilka kan vara fråga, torde i flertalet fall avse utredningsuppdrag, vilka fullgöras i Stockholm. Enligt gällande bestämmelser för kommittéer föranleder ett samtidigt åtnjutande av riksdagsarvode sänkning av ersättningen för kommittéuppdraget. Även i fråga om andra offentliga uppdrag torde kunna — och för framtiden böra — vid ersättnings bestämmande tagas hänsyn till huruvida vederbörande äger samtidigt uppbära arvode från riksdagen eller ej.

På anförda skäl hava bestämmelser om avdrag för nu angivna fall syntts icke lämpligen böra inflyta i stadgan.

6 §.

I denna paragraf hava upptagits bestämmelser angående reseersättning för färd till och från riksdagen samt under riksdagen till hemorten och åter.

För närvarande utgår traktamentsersättning icke i något fall. Resekostnadsersättning åtnjutes efter olika grunder, i det att ersättning för resorna till och från riksdagen vid dess början och slut beräknas efter kostnaden för järnvägsbiljett i första klass med snälltåg och sovvagnsplats, oavsett vilken klass som begagnats, varjämte viss gottgörelse åtnjutes för transport av resods, under det att ersättning för resorna under riksdagen utgår allenast med det belopp, vartill kostnaden uppgått.

Enligt förslaget utgår vid resa till och från riksdag såväl resekostnads- som traktamentsersättning. Dock har det syntts lämpligt att traktamentsersättning icke utgår för dag, för vilken arvode enligt 1 § första stycket beräknas utgå. Beträffande resor under riksdagen skall enligt förslaget, liksom hittills, endast ersättning för resekostnaden utgå. Såsom riksdagen ock förutsatt, bör reseersättning — bortsett från den åtskillnad som följer därav att traktamentsersättning i vissa fall utgår, i andra icke — beräknas efter enhetliga grunder för de båda slagen av resor. För genomförande av en sådan enhetlighet har syntts enklast och ur alla synpunkter riktigast att tillämpa bestämmelserna i gällande allmänna resereglemente. Riksdagsman torde därvid böra hänföras till högsta rese- och traktamentsklass (I A).

7 §.

Utbetalning av ersättning för riksdagsmannaupdragets fullgörande skall enligt denna paragraf liksom tillförne ombesörjas av fullmäktige i riksgäldskontoret. Det har syntts lämpligt uppdraga åt dem att, efter samråd med kamrarnas talmän, meddela närmare bestämmelser om utbetalningen.

Stadgan skall enligt förslaget träda i kraft den dag, då det vilande förslaget till ändrad lydelse av §§ 12, 23, 38 och 50 riksdagsordningen, efter att hava av riksdagen antagits, varder av Konungen gillat. Härtill har fogats en bestämmelse för reglering av arvodet vid den första tillämpningen av de nya

grunderna. Med hänsyn till att de nu gällande maximibeloppen för dagtraktamente äro beräknade för en riksdagstid av ungefär 140 dagar synes arvode för den efter ikraftträdandet återstående tiden av då pågående riksdag böra utgå med så stor del av arvodet för hel riksdag enligt de nya bestämmelserna som, därest riksdagstiden räknas till 140 dagar från riksdagens början, belöper på det antal dagar vilka efter ikraftträdandet återstå av nämnda tid.

Enligt det vilande grundlagsförslaget skall ersättning till ledamot av utrikesnämnden för inställelse till sammanträde, då riksdagen ej är samlad, utgå enligt de för urtima riksdag bestämda grunderna. Arvodet skall alltså utgå med den del av det för urtima riksdag för månad beräknade arvodesbeloppet, som belöper på den tid, då nämnden är samlad. Att därjämte skall utgå reseersättning, som innefattar både resekostnads- och traktamentsersättning, synes utan särskild föreskrift vara uppenbart. I anledning härav hava närmare bestämmelser om ersättning till ledamöterna i utrikesnämnden icke ansetts erforderliga.

Slutligen tillåter jag mig i detta sammanhang erinra om den i statsverkspropositionen vid 1932 års riksdag i samband med ändring av riksdagsarvodena förordade minskningen av ersättning till statsrevisorerna och ledamöter av kyrkomötet. Beslut om ändring i reglerna om ersättning till statsrevisorerna, vilka äro upptagna i gällande instruktion för revisorerna den 22 maj 1925 (nr 144), torde ankomma å riksdagen ensam. Frågan om ändring av de i kungörelsen den 28 maj 1926 (nr 151) angivna grunderna för ersättning till kyrkomötesledamöterna torde chefen för ecklesiastikdepartementet komma att senare anmäla.»

Föredraganden uppläser härefter det upprättade förslaget till stadga samt hemställer, att detsamma måtte föreläggas riksdagen till antagande under förutsättning att ändring i riksdagsordningen i överensstämmelse med det av riksdagen såsom vilande antagna förslaget till ändrad lydelse av §§ 12, 23, 38 och 50 riksdagsordningen varder i grundlagsenlig ordning beslutad.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Gösta Tidelius.